ISSN 1560-7615 / ISBN 978-99950-52-06-5

ទស្សនាវដ្ដី អភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា

ឯកសារបោះពុម្ពផ្សាយរបស់
វិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាល និង ស្រាវជ្រាវដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា

ឆ្នាំទី១១ លេខ ៣ | កក្កដា - កញ្ញា ឆ្នាំ២០០៧ | តម្លៃ ១.៥០០រ

បណ្ណកម្មសិទ្ធិដីនៅទីក្រុង ឥណទានផ្លូវការ និងវិនិយោគលើ សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម

Brett Ballard និង ភីម រុនស៊ីណារិទ្ធិ ពិភាក្សាពីទំនាក់ទំនងរវាង ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដី ឥណទានមានតំលៃថោកអាចប្រើប្រាស់បាន និងវិនិយោគលើ សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម (SME) ក្នុងតំបន់ទីក្រុងចំនួន ៣ នៅកម្ពុជា ។*

សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យមមួយកន្លែង ផលិតទ្វារ និងបង្អួចធ្វើពីដែក នៅតាមផ្លូវ ២៧១ ក្រុងភ្នំពេញ

អត្ថបទនេះពិភាក្សាពីទំនាក់ទំនងរវាង ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដី ឥណទានមានតំលៃថោកអាចប្រើប្រាស់បាន និងវិនិយោគលើសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម (SME)[១] ក្នុងតំបន់ទីក្រុងចំនួន ៣ នៅកម្ពុជា ។ ទិន្នន័យប្រមូលបាននៅចុងឆ្នាំ២០០៥ ព្រមទាំងអង្កេតមូលដ្ឋានរបស់ CDRI លើការផ្តល់ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដី នៅតំបន់ទីក្រុង បានបង្ហាញថា SMEs អាចជាប្រភពដ៏សំខាន់នៃការងារនៅភ្នំពេញ ក្រុងសៀមរាប និង សេរីសោភ័ណ្ឌ (បន្ទាយមានជ័យ) ។ ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដី មានផលប៉ះពាល់យ៉ាងច្រើនលើចំនួនការងារ បើពិនិត្យពីកំលាំងវា ក្នុងការជួយជំរុញកំណើនវិនិយោគការបើកអាជីវកម្មថ្មី រឺការពង្រីកអាជីវកម្មដោយបង្កើតអារម្មណ៍កាន់កាប់ដីមានសុវត្ថិភាព និងជួយបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានឥណទានមានតំលៃថោកអាចប្រើប្រាស់បាន ។

ការសន្មត និងការទស្សទាយពីអត្ថប្រយោជន៍រំពឹងទុកនៃកម្មវិធីផ្តល់ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដី ផ្អែកជាសំខាន់លើទ្រឹស្តីនៃកម្មសិទ្ធិអចលនទ្រព្យ ដែលចងភ្ជាប់សន្ទះចិត្តធ្វើវិនិយោគ ទៅនឹងសុវត្ថិភាពកាន់កាប់ដី ។ អំណះអំណាងជាមូលដ្ឋាន គឺប្រជាជនតែងចង់វិនិយោគលើសកម្មភាពមានផលិតភាពខាងសេដ្ឋកិច្ច បើសិនមានទំនុកចិត្តថាខ្លួនគេ រឺអ្នកស្នងមរតករបស់ពួកគេ នឹងទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីវិនិយោគនោះ (Brando and Feder 1996; Barzel 1997) ។ ទាក់ទិននឹងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ លោក de Soto (2000) បានរំលែកថា អ្នកក្រក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ក៏មានទ្រព្យសកម្មច្រើនដែរ ទោះបីក្នុងទំរង់ជា "ទុនងាប់"[២] ដែលពិបាកប្រើប្រាស់ធ្វើវិនិយោគក្តី ។ ដូច្នេះរដ្ឋាភិបាលគួរផ្តល់កម្មសិទ្ធិលើអចលនទ្រព្យ ក្នុងទំរង់ជាប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិស្របច្បាប់ ដែលអ្នកក្រអាចយកទៅដាក់ធានា ដើម្បីទទួលបានឥណទានសំរាប់វិនិយោគលើការកែលំអផ្ទះសំបែង SMEs រឺសកម្មភាពផលិតផ្សេងៗ ។

យោងតាមអំណះអំណាងខាងលើ ការប្រើប្រាស់ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិផ្លូវការដើម្បីគ្រប់គ្រងការកាន់កាប់ដី ត្រូវតែចាត់ទុកថាជាចំណែកមួយនៃវិធីសាស្ត្រផ្អែកលើទីផ្សារដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍តំបន់ទីក្រុង នៅក្នុងបរិបទមួយដែលមានបទប្បញ្ញត្តិផ្លូវការជាច្រើន។ បទប្បញ្ញត្តិទាំងនេះរួមមាន របៀបរបបផ្តល់

* លោកបណ្ឌិត Brett Ballard ជាទីប្រឹក្សាស្រាវជ្រាវជាន់ខ្ពស់ និងលោក ភីម រុនស៊ីណារិទ្ធិ ជាអ្នកស្រាវជ្រាវ នៅ CDRI ។ អត្ថបទនេះ ផ្អែកលើអង្កេតមូលដ្ឋានរបស់ CDRI លើការចុះបញ្ជីដីធ្លី ក្នុងកម្មវិធីចុះបញ្ជីដីធ្លីកម្ពុជា ។

មាតិកា

ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីនៅទីក្រុង ១
បញ្ហាប្រឈមក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធានទឹក........ ៥
ពាណិជ្ជកម្មកសិកម្មនៅមហាអនុតំបន់មេគង្គ ៩
តាមដានសេដ្ឋកិច្ច — ស្ថានភាពក្រៅប្រទេស ១៣
— ស្ថានភាពក្នុងប្រទេស ១៥
— សន្ទស្សន៍សេដ្ឋកិច្ច ១៨
ព័ត៌មានថ្មីៗពីវិទ្យាស្ថាន វបសអ_CDRI ២០

តារាង១: ការងារក្នុង SMEs គិតតាមទីតាំង

ទីតាំង	ចំនួនគ្រួសារ	ពលករអចិន្ត្រៃយ៍		ពលករជួលតាមថ្ងៃ		សមាជិកគ្រួសារ		សរុប	
		ចាប់ផ្ដើម	បច្ចុប្បន្ន	ចាប់ផ្ដើម	បច្ចុប្បន្ន	ចាប់ផ្ដើម	បច្ចុប្បន្ន	ចាប់ផ្ដើម	បច្ចុប្បន្ន
ភ្នំពេញ	436	239	310	59	125	739	929	1037	1364
សៀមរាប	162	53	87	148	160	353	365	554	612
សេរីសោភ័ណ្ឌ	241	53	92	36	46	477	511	566	649

ឥណទានផ្លូវការ និងទីផ្សារអចលនទ្រព្យមានច្បាប់គ្រប់គ្រងល្អ (ឧ. ផែនការមេកំណត់ការប្រើប្រាស់ដី ការដាក់អនុវត្តន៍បទប្បញ្ញត្តិបែងចែកតំបន់) ដែលជួយទ្រទ្រង់ឱ្យបរិយាកាសអាជីវកម្មមានលក្ខណៈរឹងប៉ឹងច្បាស់លាស់ ។

អង្កេតមូលដ្ឋានលើការផ្ដល់ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីនៅតំបន់ទីក្រុង បានធ្វើឡើងពីខែតុលា-ធ្នូ ២០០៥ ។ ដោយឡែកនៅក្រុងភ្នំពេញ បានធ្វើអង្កេតលើ ១៦៦៣គ្រួសារ ក្នុងខ័ណ្ឌបីនៃខ័ណ្ឌទាំងបួនក្នុងក្រុង និងក្នុងខ័ណ្ឌទាំងបីនៅជាយក្រុង ។ ក្នុងនេះមាន ៤៣៩គ្រួសារ (២៨,៤%) រាយការណ៍ថាជាកម្មសិទ្ធិករលើ ៤៧០ SMEs រឺប្រហែល ១,០៩ SMEs ក្នុងមួយគ្រួសារ ។ នៅស្រុកសៀមរាប បានធ្វើសំភាសន៍លើ ៥៣៦គ្រួសារ ក្នុងឃុំសាលាកំរើក ដែលស្ថិតនៅតំបន់ទីក្រុង និងឃុំសៀមរាប ដែលស្ថិតនៅតំបន់ជាយក្រុង ។ ក្នុងនេះមាន ១៦៤គ្រួសារ រាយការណ៍ថា ជាកម្មសិទ្ធិករលើ ១៩២ SMEs ដូច្នេះមានគ្រួសារ ៣០,៦% ធ្វើជាម្ចាស់ SMEs ដោយគ្រួសារនីមួយៗជាមធ្យមមាន ១,១៧ SMEs ។ នៅក្នុង និងនៅជុំវិញក្រុងសេរីសោភ័ណ្ឌ បានធ្វើសំភាសន៍លើ ៥០៧គ្រួសារ នៅ ៣ឃុំ គឺ កំពង់ស្វាយ ព្រះពន្លា និង អូរអំបិល ដោយមាន ២៤១គ្រួសារ (២៨,៤%) រាយការណ៍ថាកំពុងដំណើរការ ២៨៥ SMEs រឺប្រហែល ១,១៨ SMEs ក្នុងមួយគ្រួសារ ។

តារាង១ បង្ហាញថា នៅតំបន់ទីក្រុងទាំងបី ការងារក្នុង SMEs បានកើនឡើងចាប់តាំងពីពេលធ្វើអាជីវកម្មមក ។ នៅភ្នំពេញចំនួនការងារកើនពី ២,៣៨ នៅពេលចាប់ផ្ដើម រហូតដល់ ៣,១៣ ជាមធ្យម ក្នុងមួយអាជីវកម្ម ហើយនៅសៀមរាប កើនពី ៣,៤២ ដល់ ៣,៧៨ ក្នុងមួយអាជីវកម្ម ។ នៅសេរីសោភ័ណ្ឌ វាកើនពី ២,៣៥ ដល់ ២,៦៩ ។ យោងតាម និយមន័យ SMEs ដែលផ្អែកលើចំនួនបុគ្គលិក ស្ទើរតែគ្រប់អាជីវកម្មនៅក្នុងអង្កេតនេះសុទ្ធតែជាធុនតូច ហើយមានតិចតួចណាស់ដែលអាចចាត់ទុកជាធុនមធ្យម ។ បើសន្មតថា ចំនួនគំរូតាងអង្កេតនេះអាចតំណាងឱ្យប្រជាជនទាំងអស់បាន ការអភិវឌ្ឍន៍ SMEs អាចបង្កើតការងារបានច្រើនគួរសម ។

ជាការសំខាន់គួរពិនិត្យដែរថា តើអាជីវកម្មធុនតូចនានា បានទុនមកពីណា ។ តារាង២ បង្ហាញថា នៅភ្នំពេញ ទុន ៩១,៩% បានពី "ប្រភពផ្ទាល់ខ្លួន" ។ នៅសៀមរាប និង សេរីសោភ័ណ្ឌ ក៏មានទុនប្រភពផ្ទាល់ខ្លួន ក៏រិតខ្ពស់ដែរ ដល់ទៅ ៨៦,១% និង ៨៥,០% ។ នៅតំបន់ទីក្រុងទាំង ៣ អ្នកចងការប្រាក់ហាក់ដូចគ្មានតួនាទីអ្វីទេ ក្នុងការផ្ដល់ទុនឱ្យ SMEs ហើយមានកំចីតែមួយចំនួនតូចប៉ុណ្ណោះដែលបានមកពីធនាគារពាណិជ្ជ ។

ការសង្កេតឃើញខាងលើ បានបំផុសសំនួរថា ហេតុអ្វីមានម្ចាស់អាជីវកម្មធុនតូចច្រើនគ្នាបែបនេះ ដែលបន្តពឹងផ្អែកលើទុនប្រភពផ្ទាល់ខ្លួន រឺរបស់ក្រុមគ្រួសារ ដើម្បីបើកអាជីវកម្មថ្មី បន្តដំណើរការ រឺពង្រីកសកម្មភាព ។ ក្នុងការសិក្សាកាលពីមុន លោក កង ច័ន្ទតារ៉ាវ័ត្ត (២០០៥) បានសន្និដ្ឋានថា ផ្ទុយពីគោលគំនិតក្នុងទ្រឹស្តីសេដ្ឋកិច្ចបែបបុរាណ ប្រព័ន្ធធនាគារដែលអភិវឌ្ឍបានល្អនោះ ប្រហែលមិនសូវចាំបាច់ទេសំរាប់ការបើកអាជីវកម្មថ្មី ។ សុវត្ថិភាពនៃកិច្ចសន្យាលើការខ្ចីប្រាក់ពីស្ថាប័នផ្លូវការ អាចប្រៀបផ្ទឹមគ្នាបានជាមួយទំនុកចិត្តកំរិតខ្ពស់រវាងបុគ្គល នៅក្នុងការខ្ចីបុលក្រៅផ្លូវការ ។

កត្តាមួយទៀតដែលអាចផុសឡើង គឺវិនិយោគិននានាច្រើនតែមិនច្បាស់លាស់ក្នុងចិត្ត រឺមិនសូវទុកចិត្តថា អាជីវកម្មរបស់ខ្លួនអាចរស់រានបាន ។ ឧទាហរណ៍ នៅភ្នំពេញក្នុងចំណោម SMEs ដែលបានឆ្លើយសំភាសន៍ប្រាប់ថា មិនបានខ្ចីប្រាក់ គឺមាន ៨១% បញ្ជាក់ថា ខ្លួនឯកភាពជាខ្លាំង រឺឯកភាពដែរលើហេតុផលថា ផលចំណេញរំពឹងទុកនៃអាជីវកម្ម អាចបានតិចជាងចំណាយការប្រាក់បង់លើកំចី ។ នៅសៀមរាប អ្នកគិតដូច្នេះមានដល់ទៅ ៧៥,៥% ។

លោក កង ពិនិត្យឃើញថា ក្នុងចំណោម ៦៤៨ SMEs ដែលបានឆ្លើយសំភាសន៍ មាន ៧០,១% បានចាត់ទុកកង្វះទុនថា ជាកំហិតធំបំផុតលើការពង្រីកអាជីវកម្មសំរាប់សហគ្រាសគ្រប់ធុន គ្រប់ប្រភេទ និង នៅគ្រប់ទីកន្លែង ។ ដោយសារកង្វះទុន ហាក់ដូចជាជាប់ទាក់ទងនឹង "ការរកចំណេញមិនបានគ្រប់គ្រាន់" លោក កង យល់ឃើញថា ការកសាងប្រព័ន្ធធនាគារឱ្យរឹងប៉ឹង និងកិច្ចសន្យាមានសុវត្ថិភាពល្អខាងផ្លូវច្បាប់ អាចជាកត្តាគន្លឹះសំរាប់ដោះស្រាយបញ្ហាវិនិយោគបែបនេះ ។ ដូច្នេះមានការឯកភាពជាទូទៅថា ការកែលំអលទ្ធភាពទទួលបានឥណទានផ្លូវការ អាច និងគួរមានតួនាទីសំខាន់ថែមទៀតក្នុងការផ្ដល់ទុនសំរាប់វិនិយោគលើទ្រព្យសកម្មជាប់លាប់ ។

សំរាប់អាជីវកម្មបើកថ្មី និងពង្រីកបន្ថែម តំរូវការរបស់សំរាប់ដាក់ធានា គឺជាកំហិតធំមួយ ។ ក្នុងចំណោម ១៣៧ SMEs ដែលសុំខ្ចីប្រាក់ពីធនាគារ លោក កង រកឃើញថា មាន ៥២% បានទទួលការបដិសេធ ក្នុងនេះ ៦០ អាជីវកម្ម ត្រូវគេបដិសេធដោយសារខ្វះរបស់ដាក់ធានា ។ ក្នុងការសិក្សាពី

តារាង២ : ប្រភពទុនសំរាប់ចំណាយធ្វើអាជីវកម្ម និងចំណាយក្នុងជីវភាពរស់នៅ

ទីតាំង	ប្រភពផ្ទាល់ខ្លួន		គ្រួសារ		អ្នកចងការប្រាក់		ធនាគារពាណិជ្ជ		ផ្សេងទៀត		សរុប
	ចំនួន	%	ចំនួន	%	ចំនួន	%	ចំនួន	%	ចំនួន	%	
ភ្នំពេញ	440	91.9	29	6.1	1	0.2	4	0.8	5	1.0	479
សៀមរាប	167	86.1	16	8.2	0	0	9	4.6	2	1.0	194
សេរីសោភ័ណ្ឌ	256	85.0	26	8.6	0	0	7	2.3	12	4.1	301

ការផ្ដល់ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីនៅតំបន់ទីក្រុង មាន ៤៤,២% នៃ SMEs នៅភ្នំពេញ បាន "ឯកភាពខ្លាំងក្លា" និង "ឯកភាពដែរ" ថា តំរូវការរបស់ដាក់ធានា បានរារាំងពួកគេក្នុងការស្វែងរកកំចីពាណិជ្ជកម្ម ។ មានប្រហែល ៣០,៥% បាន "ឯកភាពខ្លាំងក្លា" រឺ "ឯកភាពដែរ" ថា ពួកគេទទួលការបដិសេធពីព្រោះខ្វះរបស់ដាក់ធានា ។ នៅសៀមរាប មាន ៤៥,១% បាន "ឯកភាពខ្លាំងក្លា" រឺ "ឯកភាពដែរ" ថា តំរូវការរបស់ដាក់ធានា បានរារាំងពួកគេក្នុងការស្វែងរកកំចីពាណិជ្ជកម្ម ។

ស្ថានភាពខាងលើ ហាក់ដូចបានប្រែប្រួលហើយ ។ យោងតាមការពិភាក្សានាពេលថ្មីៗជាមួយមន្ត្រីធនាគារ ចំនួនពាក្យសុំខ្ចីប្រាក់ និងការអនុមតិ បានកើនច្រើនណាស់ក្នុងឆ្នាំកន្លងទៅ ជាពិសេសសំរាប់ការពង្រីកអាជីវកម្ម រួមទាំង SMEs ។ មានសេចក្ដីរាយការណ៍ជាច្រើនបញ្ជាក់ថា វិនិយោគិននៅតែរារែកទៅខ្ចីប្រាក់ពីធនាគារដើម្បីបើកអាជីវកម្មថ្មី ពីព្រោះពួកគេមិនសូវទុកចិត្តលើផលចំណេញបានពីវិនិយោគ ។ ដូច្នេះការបើកអាជីវកម្មថ្មីនៅតែបន្តពឹងផ្អែកជាសំខាន់លើទុនផ្ទាល់ខ្លួន រឺខ្ចីពីសាច់ញាតិ មិត្តភក្ដិ ។ ប៉ុន្តែនៅពេលអាជីវកម្មមានដំណើរការ ហើយអាជីវករមើលឃើញប្រាក់ចំណូលហូរចូលយ៉ាងទៀងទាត់ និងអាចទស្សទាយបាន ពួកគេហាក់ដូចកាន់តែហ៊ានទៅខ្ចីប្រាក់ពីធនាគារពាណិជ្ជ យកមកពង្រីកអាជីវកម្ម ។

ការប្រែប្រួលឥរិយាបទក្នុងការទៅខ្ចីប្រាក់ពីធនាគារពាណិជ្ជ ហាក់ដូចទើបកើតមានថ្មីៗនេះទេ ។ នៅពេលបរិយាកាសធ្វើអាជីវកម្មនៅកម្ពុជាប្រែប្រួលប្រសើរឡើង ហើយវិនិយោគិនក៏កាន់តែទុកចិត្តលើវិស័យធនាគារ និន្នាការមានកំណើនតំរូវការឥណទានសំរាប់គោលដៅផ្សេងៗ ប្រហែលនឹងបន្តទៅមុខទៀត ។ ដោយសារធនាគារត្រូវការ "បួងរឹង" ក្នុងការផ្ដល់កំចីដូច្នេះប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដី ប្រហែលអាចជួយបង្កើនកំចីសំរាប់ដោះស្រាយចំណាយប្រើប្រាស់ និងធ្វើអាជីវកម្ម ។ គួរកត់សំគាល់ជាសំខាន់ថា កំណើនបែបនេះ អាចមិនមែនផុសចេញពីប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីតែមួយមុខនោះទេ ប៉ុន្តែមានកត្តាជាច្រើន ដែលគួបផ្សំគ្នាបង្កើតបានជាវដ្ដមួយដ៏ប្រសើរនៃការអភិវឌ្ឍន៍ និងការរីកចំរើន ។ កត្តាទាំងនេះមានជាអាទិ៍ បទពិសោធន៍/ជំនាញ (គឺ សហគ្រិនភាព) សុវត្ថិភាព/ស្ថិរភាពនយោបាយ ធនាគារដែលចង់និងចេះផ្ដល់កំចី (គឺ ការផ្គត់ផ្គង់ឥណទាន) និងប្រជាជនមានទំនុកចិត្តលើស្ថាប័នធនាគារ ។ ការអភិវឌ្ឍន៍ទីផ្សារឥណទាន និងវិស័យអាជីវកម្ម ហាក់ដូចឈរលើកត្តាដូចគ្នាជាច្រើន ក្នុងរឿងទំនុកចិត្តលើស្ថាប័ន ។ នៅពេលកត្តាទាំងនេះកើតមានជាក់ស្ដែង និងដំណើរការមានប្រសិទ្ធភាពល្អ វាជួយឱ្យសហគ្រិននានា អាចទស្សទាយកាន់តែត្រឹមត្រូវពីផលចំណេញលើវិនិយោគ ។

ក្នុងអង្កេតលើការផ្ដល់ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីនៅតំបន់ទីក្រុង មានភស្តុតាងជាច្រើន ដែលហាក់ដូចបញ្ជាក់គាំទ្រដល់ការសង្កេតឃើញពីការផ្លាស់ប្ដូរឥរិយាបទទាក់ទិននឹងកំចីពីធនាគារពាណិជ្ជ ។ តារាង ៣ មានចុះសង្ខេបពីកំចីជាប់ទាក់ទិនអាជីវកម្ម និងប្រភពរបស់វា ។ នៅភ្នំពេញ ក្នុងចំណោម ៥០២កំចី ដែលគេរាយការណ៍ថា បានកើតមាននៅចន្លោះពេលរវាងការបោះឆ្នោតតំណាងរាស្ត្រឆ្នាំ២០០៣ នឹងចុងឆ្នាំ២០០៥ គឺមាន ១៨០ (រឺ ៣៥,៦%) ជាកំចីសំរាប់បើកអាជីវកម្មថ្មី ដោះស្រាយដំណើរការ និងពង្រីកអាជីវកម្ម ។ នៅសៀមរាប កំចីសំរាប់បំរើអាជីវកម្មមាន ៣៨,៥% ហើយនៅសេរីសោភ័ណ្ឌ មាន ៣៣,៨% ។ ចំណុចគួរយកចិត្តទុកដាក់ គឺសំរាប់កំចីបំរើអាជីវកម្ម ធនាគារអេស៊ីលីដាផ្ដល់បាន ៤១,១% នៅភ្នំពេញ ៤៨,០% នៅសៀមរាប និង ៣៦,៧% នៅសេរីសោភ័ណ្ឌ ។ បើគិតទាំងស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ (MFIs) ផង ស្ថាប័នផ្ដល់កំចីផ្លូវការហាក់ដូចដើរតួនាទីសំខាន់ ក្នុងការផ្ដល់ទុនសំរាប់សកម្មភាពអាជីវកម្ម ។

ស្របនឹងកំណើនយ៉ាងទៀងទាត់ជារៀងរាល់ឆ្នាំនៃចំនួនកំចីពីគ្រប់ប្រភពនៅក្នុងតំបន់ទីក្រុងទាំង ៣ ចំនួនកំចីពីប្រភពផ្លូវការ (គឺ MFIs និងធនាគារពាណិជ្ជ) ក៏កើនឡើងដែរ ។ នៅភ្នំពេញ កំចីពីប្រភពផ្លូវការមាន ៣៧,៥% នៅឆ្នាំ២០០៣ និង ៤១,៧% នៅឆ្នាំ២០០៥ ។ នៅសៀមរាប និងសេរីសោភ័ណ្ឌ ថ្វីបើចំនួនកំចីកើនឡើងជារៀងរាល់ឆ្នាំក្ដី ប៉ុន្តែចំនួនកំចីផ្លូវការគិតជាភាគរយបានថយចុះ ។ នៅសៀមរាប វាថយចុះពី ៥៤,១% នៅ

តារាង៣: ប្រភពកំចីសំរាប់សកម្មភាពជាប់ទាក់ទិនអាជីវកម្ម

	សាច់ញាតិ	មិត្តភក្ដិ	អ្នកចងការប្រាក់	NGO	MFI	អេស៊ីលីដា	សរុប
ភ្នំពេញ	147	32	97	23	27	172*	502*
ចាប់បើកថ្មី	9	3	10	5	7	23	60
ធាតុចូល/ដំណើរការ	14	2	4	2	1	16	40
ពង្រីក	14	4	15	5	7	35	80
សៀមរាប	49	7	37	5	26	71	195
ចាប់បើកថ្មី	3	0	2	0	5	10	20
ធាតុចូល/ដំណើរការ	4	0	4	0	2	6	16
ពង្រីក	0	1	6	1	8	23	39
សេរីសោភ័ណ្ឌ	23	5	54	7	15	41	145
ចាប់បើកថ្មី	3	1	7	0	0	4	15
ធាតុចូល/ដំណើរការ	3	0	6	1	4	4	18
ពង្រីក	1	0	5	0	0	10	16

* តួលេខនេះមានបូកទាំង កំចីមួយរបស់ធនាគារកាណាឌីយ៉ាផង

ឆ្នាំ២០០៣ មកត្រឹម ៤៧,០% នៅឆ្នាំ២០០៥ ថ្វីបើចំនួនជាក់ស្តែងនៃកំចីបានកើនទ្វេជិតមួយជាពីរក្តី ។

ចំពោះតួលេខឥណទានទាក់ទិនអាជីវកម្ម និងតួលេខកំចីផ្តល់ឱ្យ SMEs គឺហាក់ដូចមិនរលូនគ្នាទេ ។ ទិន្នន័យលើកំចីអាជីវកម្ម បង្ហាញនូវកំណើនទឹកប្រាក់កំចីពីវិស័យផ្លូវការ ប៉ុន្តែទិន្នន័យ SME បង្ហាញថា វិស័យផ្លូវការមានតួនាទីតិចតួចណាស់ក្នុងការផ្តល់ទុនសំរាប់ការបើកអាជីវកម្មថ្មី កិច្ចដំណើរការ និងការពង្រីកសកម្មភាព ។ តួលេខមិនស៊ីគ្នានេះ អាចពន្យល់បានច្រើនយ៉ាង ។

ទី១ ទិន្នន័យលើកំចីទាំងអស់ មានរួមបញ្ចូលសកម្មភាពជាប់ទាក់ទិនអាជីវកម្មគ្រប់ប្រភេទ ទាំងតូច ទាំងធំ ក្នុងនេះមានខ្លះប្រើបុគ្គលិករហូតដល់ជាង ១០នាក់ ចំណែកឯទិន្នន័យលើ SMEs កត់ត្រាសឹងតែសុទ្ធសាធនូវសហគ្រាសធុនតូចដែលប្រើបុគ្គលិកតិចជាង ៥នាក់ ។ ជាទូទៅអាជីវកម្មធំៗតែងត្រូវការទុនច្រើនៗ ដូច្នេះក៏មានទឹកចិត្តជាងក្នុងការទៅខ្ចីប្រាក់ពីស្ថាប័នផ្លូវការ ព្រមទាំងមានលទ្ធភាពច្រើនជាង SMEs ដើម្បីសងការប្រាក់ក៏រិតខ្ពស់របស់ធនាគារពាណិជ្ជ ក៏ដូចជាសងបំណុលតាមតារាងពេលដ៏តឹងរ៉ឹង ។

ទី២ ទិន្នន័យលើឥណទាន គ្របដណ្តប់តែលើចន្លោះពេលពីការបោះឆ្នោតតំណាងរាស្ត្រឆ្នាំ២០០៣ ដល់ចុងឆ្នាំ២០០៥ ចំណែកឯទិន្នន័យសំរាប់ SMEs គ្របដណ្តប់តាំងពីឆ្នាំ១៩៨០ ។ គួរចងចាំថា ទោះបីនៅដើមទសវត្សរ៍២០០០ហើយក្តី ក៏វិស័យធនាគារមិនទាន់ចូលរួមច្រើនទេក្នុងសកម្មភាពផ្តល់កំចី ។ ឧទាហរណ៍ ឯកសារមួយផ្សព្វផ្សាយនៅឆ្នាំ២០០៣ របស់កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឯកជនតំបន់ទន្លេមេគង្គ (MPDF) បានលើកពីហេតុផល ១៥យ៉ាងដែលធនាគារមិនបានផ្តល់កំចីឱ្យ SMEs រហូតមកដល់ពេលនោះ ។ អ្នកស្រាវជ្រាវ Keith Carpenter និង អ៊ូច ច័ន្ទតារានី (២០០៦) បានរកឃើញថា ហេតុផលចំបងមួយនៃការផ្តល់កំចីបែបស្ទាក់ស្ទើរនេះ គឺ ធនាគារមិនចង់ឱ្យខ្ចីតែម្តង ។ ដោយសារ SMEs ៦១,៨% នៅភ្នំពេញ និង ៦៤,៦% នៅសៀមរាប បានធ្វើអាជីវកម្មតាំងពីមុនឆ្នាំ២០០៣ ដូច្នេះទុនស្ទើរតែទាំងអស់សុទ្ធសឹងបានមកពីប្រភពផ្ទាល់ខ្លួន រឺសាច់ញាតិ ។

ទី៣ កត្តាដែលអាចសំខាន់ជាងគេ គឺ កំចីសឹងតែទាំងអស់ដែលគេរាយការណ៍ថាបានមកពីវិស័យពាណិជ្ជកម្ម សុទ្ធតែផ្តល់ដោយធនាគារអេស៊ីលីដាដែលមានសាខានៅពាសពេញប្រទេស ។ ជាក់ស្តែងមានតែកំចីមួយប៉ុណ្ណោះដែលបានមកពីធនាគារកាណាឌីយ៉ា ។ អេស៊ីលីដាមានប្រវត្តិជា NGO ខាងមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងមានរបៀបរបបផ្តល់កំចីផ្អែកទៅតាមគោលដៅខាងសង្គមកិច្ច គឺខុសពីធនាគារពាណិជ្ជឯទៀតៗនៅកម្ពុជា ។ បើសិនដកអេស៊ីលីដាចេញពីវិស័យធនាគារផ្លូវការ គេឃើញថាធនាគារពាណិជ្ជឯទៀតមិនបានផ្តល់កំចីទេ ទោះសំរាប់គោលដៅអ្វីក៏ដោយ រួមទាំងសកម្មភាពអាជីវកម្មផង ។ ដូច្នេះ ក្រៅពីកំចីមួយចំនួនតូចរាយការណ៍ដោយ MFIs សកម្មភាពអាជីវកម្មភាគច្រើន នៅតែផ្តល់ទុនដោយប្រភពក្រៅផ្លូវការ ក្នុងនេះមានទាំងអ្នកចងការប្រាក់ផងដែរ ។ រឿងនេះដូចគ្នាខ្លាំងណាស់នឹង SMEs ដោយទុនភាគច្រើនបានពីប្រភពផ្ទាល់ខ្លួន រឺសាច់ញាតិដែលជាទូទៅផ្តល់កំចីឱ្យដោយមិនយកការប្រាក់ រឺទាមទារឱ្យដាក់របស់ធានាឡើយ ។ មានតែអ្នកចងការប្រាក់ទេ ដែលយកការប្រាក់ ។ ដោយសារម្ចាស់ SMEs ហាក់បារម្ភច្រើនថា ចំណាយលើការប្រាក់វាឡើងខ្ពស់ជាងចំណូលអាចរកបាន ពួកគេតែងជៀសវាងមិនខ្ចីបុលពីអ្នកចងការប្រាក់ទេ ប៉ុន្តែមានអាជីវកម្មធំៗខ្លះ ហ៊ានខ្ចីពីប្រភពនេះ ។

សកម្មភាពឥណទានពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យធនាគារផ្លូវការ គឺឃើញមានគេរាយការណ៍ប្រាប់ច្រើនក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែគេត្រូវពុះពារទៅមុខទៀតច្រើនណាស់មុននឹងវិនិយោគិន SMEs និងវិស័យធនាគារជាប្រពៃណីនេះ ទទួលស្គាល់គ្នាទាំងស្រុងទៅវិញទៅមក ។ ថ្វីបើការលំបាកទាក់ទិននឹងតំរូវការរបស់ធានាអាចដោះស្រាយបានមួយកំរិតធំដោយប្រើប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីក្តី ប៉ុន្តែទិន្នន័យបង្ហាញច្បាស់ថា វិនិយោគិនត្រូវជួបកំហិតជាច្រើនទៀតដើម្បីទទួលបានកំចី ។ ដូចបានពិភាក្សាខាងលើ អត្រាចំណេញរបស់អាជីវកម្មធៀបនឹងអត្រាការប្រាក់មានសារៈសំខាន់ខ្លាំងណាស់ ។ ទោះបីអេស៊ីលីដា ក៏មានអត្រាការប្រាក់ខ្ពស់ណាស់ដែរ លើកំចីតូចៗនៅឆ្នាំ២០០៤-២០០៥ ។[៤] ដូច្នេះ ទោះបីប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីអាចជួយបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានកំចីពាណិជ្ជកម្ម ដោយដើរតួជារបស់សំរាប់ដាក់ធានាក្តី ប៉ុន្តែគេត្រូវដោះស្រាយកំហិតជាច្រើនទៀត ទើបអាចប្រើប័ណ្ណនេះបានពេញលេញ ។ ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីអាចចាំបាច់ក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែវាមិនគ្រប់គ្រាន់ទេសំរាប់ជំរុញកំណើនវិនិយោគដើម្បីបើកថ្មី និងពង្រីក SMEs ។

សន្និដ្ឋាន

ថ្វីបើទិន្នន័យឥណទានបង្ហាញថា ពីឆ្នាំ២០០៣-២០០៥ ប្រជាជនបានបង្កើនការខ្ចីប្រាក់ពីវិស័យពាណិជ្ជកម្មសំរាប់គោលដៅផ្សេងៗ រួមទាំងអាជីវកម្មផងក្តី ប៉ុន្តែវាឆាប់ពេកណាស់នឹងធ្វើការសន្និដ្ឋានថា ទំនោរខ្ចីប្រាក់កាន់តែច្រើនពីវិស័យផ្លូវការឥឡូវនេះបានរីកទៅដល់ SMEs ។ ហេតុផលមួយក្នុងនេះ គឺកំចីពាណិជ្ជកម្មពីឆ្នាំ២០០៣-២០០៥ ដែលបានរាយការណ៍ឡើង សុទ្ធតែផ្តល់ដោយអេស៊ីលីដា ដែលមានបេសកកម្មគួរឱ្យកោតសរសើរ ប៉ុន្តែខុសគ្នាបន្តិចពីធនាគារពាណិជ្ជឯទៀតៗ ។ ទោះយ៉ាងនេះក្តី មានគេរាយការណ៍បញ្ជាក់ថាយ៉ាងហោចណាស់ក៏មានធនាគារពាណិជ្ជមួយ ដែលបានបង្កើនកំចីបែបនេះចាប់ពីពេលធ្វើអង្កេត រហូតដល់ចុងឆ្នាំ២០០៥ ដោយចាប់ផ្តើមបង្កើនការផ្តល់កំចីសំរាប់ពង្រីក SMEs ។ ជាក់ស្តែងធនាគារ ANZ Royal ដែលជាចំណូលថ្មីក្នុងទីផ្សារធនាគារ ហាក់ដូចមានបំណងនិងអាចផ្តល់កំចីដល់អតិថិជនច្រើនបែបយ៉ាង រួមទាំង SMEs ផងដែរ ។ កំចីទាំងនេះ អាចយកទៅប្រើសំរាប់បើកអាជីវកម្មថ្មី យោងតាមល្បឿនកំណើនទំនុកចិត្តលើស្ថាប័នធនាគារ និងការរក្សាបរិយាកាសឱ្យបន្តអំណោយផលល្អដល់វិស័យអាជីវកម្ម ។

ដោយសារ SMEs ជាប្រភពការងារដ៏សំខាន់ កំណើនចំនួន SMEs រឺការពង្រីកទំហំ SMEs បច្ចុប្បន្ន អាចមានផលប៉ះពាល់ច្រើនណាស់ដល់ចំនួនការងារសរុប ។ ក្នុងនេះ ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីអាចក្លាយជាកាតាលីករដ៏សំខាន់ដោយផ្តល់ឱ្យវិនិយោគិននូវអារម្មណ៍កាន់កាប់ដីមានសុវត្ថិភាព និងរបស់សំរាប់ដាក់ធានានៅពេលស្វែងរកកំចីផ្លូវការ សំរាប់បើកអាជីវកម្មថ្មី រឺពង្រីកអាជីវកម្ម ។ ការសន្និដ្ឋាននេះ នឹងយកទៅផ្ទៀងផ្ទាត់បញ្ជាក់ឡើងវិញនៅពេលធ្វើអង្កេតមូលដ្ឋានសំរាប់តាមដានបន្ត ។

កំណត់សំគាល់

១. ក្នុងការសិក្សាមួយ (Kang 2005) គេបែងចែកសហគ្រាសជា ៣ ប្រភេទ គឺ ធុនមីក្រូ (ប្រើកម្មករ ១-២នាក់) ធុនតូច (កម្មករ ៣-៥នាក់) និងធុនមធ្យម (កម្មករ ១០-១០០នាក់) ។
២. "ពួកគេមានផ្ទះតែគ្មានប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ មានដំណាំតែគ្មានកិច្ចសន្យា មានអាជីវកម្មតែគ្មានលក្ខន្តិកៈ" ។
៣. អង្កេតមិនបានធ្វើនៅខ័ណ្ឌ ៧មករា ទេ ។
៤. សូមអានរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ នៅ www.acledabank.com.kh ។

សូមមើលឯកសារយោងក្នុងអត្ថបទជាភាសាអង់គ្លេស